

de virkelig behøve. De vide, at Finantsudvalget og Folkethinget ere knebne, og man vil derfor have Noget at løbe paa. Men den særlige Stilling, hvori dette Ministerium befinder sig, medfører en uimodstaaelig Fristelse for Ministrene til at sige Ja til Alt, og til at opføre næsten, hvad det skal være, paa Finantsloven. Det er saa overordentlig nemt. Naar som helst der stilles en Anmodning af hvem som helst om hvad som helst, hedder det strax: „Gud bevares! Jeg er villig; med største Fornøielse.“ Ministeren opfører det glat væk paa Finantsloven og overlader til Thinget at stryge det igjen. Saa falder hele Blamen paa det farrige og gniende Folkething; Ministrene staa med Palmer i Hænderne som behagelige, elskværdige Mænd, der ere rede til at gjøre enhver tilpas og, som det hedder, fremme Udviklingen i enhver Henseende. Dette er det Karakteristiske for hele den Finantspolitik, som dette Ministerium følger; det er det Gienkommelige, særlig for den Stilling, hvori Finantsministeren staaer overfor Budgettet. Paa den ene Side foreslaar han Udgifter i et Omfang, som han maa være fuldstændig paa det Reene med, at han end ikke halvveis har Midler nok til at bestride; naturligvis er Ministeren ikke daarligere Regnemester, end at han meget godt veed dette. Men han opnaar derved at forene to uhyre Fordele; paa den ene Side staaer han som den rundhaandede og elskværdige Minister, som har Benge parat til hvad som helst; og paa den anden Side ruinerer han dog ikke Statskassen, thi han veed, han faar ikke Bengene alligevel. Denne Forening af kolossal Rundhaandedhed og en glimrende Status er sikkert enestaaende i alle Landes finantsministerielle Historie. Den medfører hyderligere den Fordel for denne Minister, at det bliver overordentlig vanskeligt nogenstunde at skaffe ham en Afløser; det vil være vanskeligt at finde Noget, som vil tage den Arv op. Enhver, der kommer efter, vil være sikker paa, at under ham ebber Statskassens Beholdning bort i rivende Fart; han vil faae Skyld for at have sat Statens Rigdom overstyr, og han vil blive nødt til at paalægge nye Skatter. Men hvis der allerede med Hensigt til Fremtidens Udgifter er Grund til at være meget sparsommelige, saa ligger der en dobbelt Opfordring dert, at Landets økonomiske Stilling ikke er overdreven god for Tiden. Det maa ogsaa tages med i Betragtning, at Indtægtskilderne, som Finantsloven regner paa, meget let kunne komme til at flyde mindre rigeligt end hidtil. I 1877—78 faldt Toldindtægterne pludselig 2 Millioner, og det varede

4 Aar, inden vi paany indvandt denne Nedgang. 3 Aar ere de paa Finantsloven kalkulerede til omtrent 28 Mill. Kr., det vil sige det Samme som de have indbragt efter det sidst afsluttede Statsregnskab. Men det er en Ting, som maa tages med i Beregning, at under de nuværende Forhold er der al Mulighed for, at Toldindtægterne kunne falde lige saa rask, som det skete i 1877. — Jeg skal ikke opholde mig længe ved Gavnligheden af Folkethingets Modvægt mod Statens almindelige Tilbøielighed til Flothed — en Tilbøielighed, der viser sig i Stort som i Smaat. Der er et Par karakteristiske Smaaexemplar paa Finantsloven. Staten har i Aar overtaget Sindslygevesenet; hvad er saa det Første, man kommer og fortæller? Det er, at nu er det nødvendigt at give høiere Lønninger; ellers kan man ikke beholde Funktionærerne. Der har ingen Vanskelighed været ved at beholde dem hidtil; men saa snart de komme ind under Staten, er det dem umuligt at nøies med deres gamle Løn. Et andet Exempel: Staten kjøbte Hirtsholmene. Det var som bekendt et Kjøb, som det holdt meget haardt at faae den daværende Indenrigsminister til at gaa ind paa. Grunden til Kjøbet var udelukkende at skaffe billigere Sten til Anlægget af Frederikshavns Havn. Men hvad bliver Folgen? Nejpe er Staten bleven Eier af Hirtsholmene, for det viser sig, at nu er Havnen pludselig bleven saa daarlig, at Godsene ikke længer kan seile ud af den. Bygningerne derovre kan ikke staa længer. Og Tilsynsmanden, som hidtil har seilet i en Solle, han maa nu have et Dæksfartøi. Saadan gaar det paa ethvert Omraade. Saadan gaar det med Jernbaner; saadan gaar det med Bygninger. Man er sikker paa, at naar Staten først faar fat i en Ting, bliver det saa dyr en Affære, som vel muligt. Men hvad der er endnu langt værre end dette, det er den komplette Planløshed i Regjeringens Ledelse af alle offentlige Arbejder. Det viser sig i Jernbaneanlægene, og særlig foreligger der i Aar et ganske særdeles graverende Exempel i Kjøbenhavn's Banegaard; det skal jeg komme tilbage til ved Leilighed. Det viser sig i Bygningsforetagender, civile og militære, i Benyttelsen af Kastellet — kort paa ethvert Omraade; intetsteds er der Spor af Sammenhæng eller Plan at opdage. Dette hænger atter for en stor Del sammen med den rodsættede Mistillid mellem Folkething og Regjering. Regjeringen maa paa ethvert Punkt leve af Haanden og i Munden; den maa lade enhver Ting gaa, indtil det ikke kan gaa længere. Saa i sidste Dieblif